

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Адміністративна процедура»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Адміністративна процедура» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені

Ярослава Мудрого, 2021. 15 с.

Розробник:

Бойко Ірина Володимирівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Завідувач кафедри - Гаращук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної	Адміністративна процедура
------------------	---------------------------

дисципліни	
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Бойко Ірина Володимирівна, доцентка кафедри адміністративного права, к.ю.н., доцентка
Контактний телефон	050 312 1751
Е-mail	ir_boiko@ukr.net
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://www.facebook.com/ir.boiko/

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність адміністративної процедури, розуміння її базових категорій. Аналізується зміст і значення принципів адміністративної процедури. Окреслюється коло суб'єктів адміністративної процедури, встановлюються їх права й обов'язки. Послідовно через стадійність розглядається порядок прийняття адміністративних актів, а також аналізуються особливості окремих видів адміністративної процедури.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про правове регулювання порядку прийняття адміністративних актів суб'єктами, що здійснюють публічне адміністрування, вивчення вітчизняних та зарубіжних підходів до розуміння змісту адміністративної процедури, вироблення основних умінь і навичок застосування адміністративного процедурного законодавства, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про інститут адміністративної процедури, його змістовне наповнення;
- опанування інструментарієм інституту адміністративної процедури,

базовими категоріями адміністративного процедурного законодавства;

- визначення актуальних проблем інституту адміністративної процедури та напрямів сучасних наукових досліджень цього інституту;

- аналіз і дослідження прикладних проблем порядку прийняття адміністративними органами актів, спрямованих на набуття (підтвердження) суб'єктивних публічних прав та покладення на приватних осіб передбачених законом обов'язків;

- наведення характеристики видів адміністративної процедури, аналіз їх структури, визначення стадій та етапів, окреслення повноважень суб'єктів публічного адміністрування та прав й обов'язків приватних осіб в адміністративній процедурі;

- розвиток навичок і умінь застосування адміністративного процедурного законодавства з урахуванням європейських стандартів і принципів діяльності з публічного адміністрування.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: адміністративне право, основи публічного адміністрування.

Кореквізити: адміністративні послуги, контроль-наглядова діяльність органів юстиції.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Аналізувати природу та зміст адміністративної процедури.

РН НД 2. Дискутувати зі складних правових проблем застосування європейських стандартів адміністративної процедури.

РН НД 3. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо принципів адміністративної процедури.

РН НД 4. Здійснювати порівняльно-правовий аналіз адміністративних актів із іншими актами публічного адміністрування.

РН НД 5. Інтегрувати знання про сутність адміністративного акта, його призначення в публічному адмініструванні.

РН НД 6. Демонструвати розуміння змісту правового статусу суб'єктів адміністративної процедури, особливостей їх участі в адміністративному провадженні.

РН НД 7. Аналізувати змістовне наповнення етапів і стадій адміністративної процедури, визначати процедурні рішення, що ухвалюються на кожній стадії провадження.

РН НД 8. Демонструвати навички підготовки проєктів адміністративних актів, наводити їх обґрунтування, зазначати способи й порядок їх оскарження.

РН НД 9. Визначати етапи та стадії прийняття адміністративних актів, готувати процедурні рішення.

РН НД 10. Характеризувати структуру адміністративного акту, способів доведення його змісту адресату.

РН НД 11. Демонструвати знання процедури адміністративного оскарження.

РН НД 12. Розкривати особливості законодавчого регулювання різновидів процедури публічної закупівлі.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Поняття, ознаки та види адміністративної процедури. Адміністративний акт	Поняття, ознаки та види адміністративної процедури. Адміністративний акт	8
2	Законодавство про адміністративну процедуру	Законодавство про адміністративну процедуру	8
3	Принципи адміністративної процедури	Принципи адміністративної процедури	8
4	Суб'єкти адміністративної	Суб'єкти адміністративної процедури	8

	процедури		
5	Ініціювання адміністративної процедури. Розгляд справи (слухання) та прийняття адміністративного акта	Ініціювання адміністративної процедури. Розгляд справи (слухання) та прийняття адміністративного акта	8
6	Структура адміністративного акта. Чинність та припинення дії адміністративного акта	Структура адміністративного акта. Чинність та припинення дії адміністративного акта	8
7	Адміністративне оскарження. Виконання адміністративного акта	Адміністративне оскарження. Виконання адміністративного акта	8
8	Процедура надання адміністративних послуг.	Процедура надання адміністративних послуг.	8
9	Контрольно-наглядова процедура	Контрольно-наглядова процедура	8
10	Процедура публічної закупівлі	Процедура публічної закупівлі	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Поняття, ознаки та види адміністративної процедури. Адміністративний акт	Поняття, ознаки та види адміністративної процедури. Адміністративний акт	110
2	Принципи адміністративної процедури	Принципи адміністративної процедури	
3	Ініціювання адміністративної процедури. Розгляд справи (слухання) та прийняття адміністративного акта	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

– опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;

– робота над кейсами з питань прийняття й виконання адміністративних актів;

– виконання практичних завдань, самотестування;

– написання есе та рефератів;

– підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;

– участь у конкурсах студентських наукових праць;

– підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Адміністративна процедура» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1996. № 47. Ст.256.

2. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2003. № 31 – 32. Ст. 263.

3. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2004. № 51. Ст. 553.

4. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012. *Відом. Верх. Ради України*. 2013. № 32. Ст.409.

5. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.

6. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09. 2005 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2005. № 43. Ст. 483.

7. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.

8. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2010. № 38. Ст. 509.

9. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2012. № 16. Ст. 146.

10. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2004. № 15. Ст. 232.

11. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2001. № 13. Ст. 65.

12. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2013. № 51. Ст. 716.

13. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06. 2010 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481.

14. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2011. № 13 – 14, № 15 – 16, № 17. Ст. 112.

15. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2001. № 5 - 6. Ст. 30.

16. Митний кодекс України від 13.03. 2012 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2012. № 44-45, № 46-47, № 48. Ст.552.

17. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27.

18. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1991. № 29. Ст. 377.

19. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07. 2011 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2012. № 8. Ст. 61.
20. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1994. № 27. Ст. 218.
21. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2017. № 29. Ст. 315.
22. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04. 2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2000. № 29. Ст. 228.
23. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07. 2012 р. Закон України від 06.04. 2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2013. № 24. Ст. 243.
24. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1993. № 5. Ст. 21.
25. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2000. № 35. Ст. 290.
26. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16.11.2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2001. № 1. Ст. 2.
27. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України від 18.05. 2004 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2004. № 33 - 34. Ст. 404.
28. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03. 2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2000. № 22. Ст. 171.
29. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 09.07. 2003 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2003. № 49 - 51. Ст. 376.
30. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03. 1991 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1991. № 21. Ст. 252.

31. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2019. № 18. Ст. 73.
32. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28.02.1991 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 1991. № 16. Ст. 200.
33. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2003. № 49 – 51. Ст. 376.
34. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2015. № 1. Ст. 1.
35. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2015 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2014. № 26. Ст. 892.
36. Про соціальний захист дітей війни: Закон України від 18.11.2004 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2005. № 4. Ст. 94.
37. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 1992. № 15. Ст. 190.
38. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 1993. № 45. Ст. 425.
39. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 1992. № 29. Ст. 399.
40. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2012. № 19 - 20. Ст. 179.
41. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21.01.1994 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 1994. № 18. Ст. 101
42. Про імміграцію: Закон України від 07.06.2001 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2001. № 41. Ст. 197.

Література

Основна література

1. Адміністративна процедура: навч. посіб. / [І.В. Бойко, О.Т. Зима, О.М. Соловйова, А.М. Школик]; за заг. ред. І.В. Бойко. Харків: Право, 2019. 206 с.
2. Адміністративна процедура: конспект лекцій /І.В.Бойко, О.Т.Зима, О.М.Соловйова; за заг.ред. І.В.Бойко. Харків: Право, 2017. 312 с.
3. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Автор-упорядник В. П. Тимошук. Київ: Факт, 2003. 496 с.
4. Адміністративні процедури і адміністративне судочинство в Німеччині. Київ : Факт, 2006. 180 с.
5. Шарая А. А. Теорія принципів адміністративно-процедурного права : монографія / Анна Анатоліївна Шарая. Запоріжжя : Видавничий дім "Гельветика", 2019. 397 с.
6. Школик А.М. Адміністративно-процедурне законодавство та його систематизація : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 306 с.

Додаткова література

1. Губерська Н. Л. Адміністративні процедури у сфері вищої освіти: теоретико-правове дослідження : монографія. Харків : Панов, 2015. 507 с.
2. Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М. та ін. Публічне адміністрування в Україні: навч. Посібник / [за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М. Мельтюхової. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2011. 306 с.
3. Ківалов С. В. Заохочувальні адміністративні процедури : монографія / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, Д. А. Козачук ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» Одеса : Фенікс, 2011. 166 с.
4. Коломоєць Т. О. Адміністративні процедури у сфері захисту економічної конкуренції в Україні: теоретичний, нормативний та праксеологічний аспекти : монографія / Т. О. Коломоєць, Т. Л. Філіпова ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріз. нац. ун-т. Запоріжжя : ЗНУ, 2014. 223 с.

5. Адміністративні процедури у виконавчому провадженні за законодавством України: теоретико-правовий та праксеологічний аспекти: монографія / Коломоєць Т. О., Калінін Р. С. Херсон : Гельветика, 2013. 199 с.

6. Коломоєць Т.О. Кодифікація адміністративно-процедурного законодавства України : монографія / Т. О. Коломоєць, Д. С. Астахов ; ДВНЗ "Запоріж. нац. ун-т" М-ва освіти і науки, молоді та спорту України. Запоріжжя : Запоріж. нац. ун-т, 2011. 230 с.

7. Любімова С. Ю. Адміністративні процедури у сфері господарської діяльності : монографія. Харків : НікаНова, 2014. 455 с.

8. Овчарук С.С. Адміністративні процедури в умовах формування правової держави: проблеми теорії та практики реалізації : монографія; під заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., заслуж. юриста України В. І. Курила. Київ : НУБіП України, 2014. 386 с.

9. Прокопенко Л.Л. Процес європеїзації та його вплив на публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / Л. Л. Прокопенко, О. М. Рудік, Н. М. Рудік ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр., Упр. держ. служби Голов. упр. держ. служби в Дніпропетр. обл. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2011. 123 с.

10. Усаченко Л.М. Публічне адміністрування : навч. посіб. / Усаченко Л. М., Кальшин Ю. Г., Коваль Г. В. ; Кабінет Міністрів України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : Інтерсервіс, 2013. 185 с.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний	веб-портал	Верховного	Суду	-
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/				
Офіційний	веб-портал	Конституційного	Суду	України
https://ccu.gov.ua/				
Офіційний	веб-портал	Міністерства	юстиції	України
https://minjust.gov.ua/				

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administratyvna-protsedura&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції).

Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Адміністративна процедура» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34